



Vicenç Llorca

SIMFONIA
DE
TARDOR

Columna

VICENÇ LLORCA
SIMFONIA
DE
TARDOR

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: GÈNER DEL 2021

© VICENÇ LLORCA, 2021

© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2735-7

DIPÒSIT LEGAL: B. 18.428-2020

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Programa

L'origen d'una simfonia meravellosa 11

Els ulls de l'amor 19



I MOVIMENT

UNA LLUM QUE IL·LUMINA DINS L'AIGUA 21

Andante un poco maestoso – Allegro molto vivace



II MOVIMENT

EL SILENCI DEL FOC 57

Larghetto



III MOVIMENT

GRATITUDINE 85

Scherzo molto vivace



IV MOVIMENT

PER A EMMA 135

Allegro animato e grazioso



El final d'una simfonia meravellosa 185

I

Una llum que il·lumina dins l'aigua

El compositor Marc Giralt mirava el riu des de dalt del pont. El Segre passava als seus peus a una velocitat intensa. Les darreres pluges de tardor n'havien incrementat el cabal. Els còdols quedaven gairebé tapats sota la superfície de l'aigua i representaven petits obstacles al seu curs, com també les truites que jugaven a remuntar la força del corrent. Pensava que el decurs de les vides humanes tenia alguna cosa d'aquella visió. Un camí aquàtic que demostrava que tot en el fons és líquid, flexible. Tenia el convenciment que els fets es viuen com un fluid i es recorden amb l'estranya solidesa d'una llum que els il·lumina dins l'aigua. Els còdols eren els petits o grans obsta-

cles del flux vital. Els peixos que remuntaven simbolitzaven la temptació que sentim els humans, a vegades, d'anar enrere, de descaminar allò viscut. No hi havia, però, marxa enrere. Estava convençut que el destí consistia sempre a anar endavant i que el record hi pactava la quimera d'aturar sensacions, sentiments, moments concrets que omplien l'esperit com si es tractés de la descoberta de l'eternitat. *La paraula els significa, els dona una capacitat de supervivència inusitada.* Li agradava pensar en veu alta, mantenir amb ell mateix llargs soliloquis, convençut que aquesta dialèctica íntima alimentava després les notes que creava damunt la partitura. Una mena de font d'inspiració de caràcter de vegades socràtic i sovint peripatètic. *Potser no pot salvar la fi de la nostra experiència com a éssers vius, però la posa en valor, l'expressa per arribar més enllà de l'espai de la vida que ens és donada.*

Llavors, com el pas d'un llamp per l'espai, va tenir la revelació d'un pensament: *I la música... , la música és el diàleg entre vius i morts, l'esperança dels que han de néixer..* I va aixecar la vista al cel per tornar a repetir: *L'esperança dels que han de néixer.*

Va venir. I no l'esperava. Va irrompre de nou a la seva vida com el sol apareix cada dia per donar sentit a la nit. No l'esperava. I, potser per això, encara agràia més la seva visita. Queien les primeres neus de desembre d'aquell 2015 al Pirineu i en Marc passejava a la vora del riu, mentre recordava les passes d'ella al seu costat. Va seure al banc del mirador on, poc abans, havien compartit les tardes d'aquell final de setembre en què la llum, més dèbil però també més definidora, inaugurava una nova tardor. Intentava comprendre què havia passat entre ells. I l'únic que se li acudia era pensar que la seva companyia havia estat una simfonia de primavera en la maduresa de la seva existència.

II

La frase musical de Setúria

A finals d'agost, havia rebut un missatge a través d'una xarxa social. Mai no hauria dit que es tornarien a posar en contacte a través de la missatgeria virtual. Ells, que s'havien educat en un món de solideses com el correu postal...! Vist en perspectiva, la seva era una generació que havia passat al llarg dels anys des de la seguretat dels valors tangibles fins a una sensació feble de la realitat. Que efímer tot! Quina sensació de caos al voltant i dins un mateix! En certa manera, considerava que la seva era una època d'adaptació constant, de supervivència davant el vertigen dels canvis. La lentitud... quina quimera!

Ella li havia dit misteriosament que necessi-

tava veure'l abans de partir i que li volia fer un present. A en Marc el sobtava la proposta. Durant tres dècades, només s'havien saludat, amicalment però de manera fugaç, quan es trobaven per atzar a les sales de concert. Se seguien, això sí, a través de les seves activitats musicals i s'alegraven dels èxits respectius. Poca cosa més. A què treia cap aquell interès? Va dubtar per uns moments. Per què veure's físicament quan, potser, la millor trobada es produïa precisament en la imatge vaporosa del record? Tanmateix, quina raó tenia per negar-s'hi? Finalment, va respondre-li que sí, que s'havia instal·lat a Organyà i que podia venir a visitar-lo.

Després de l'estrena de la cantata a Sant Cugat, en Marc s'havia quedat sol. Amb la Gisela, s'havien separat amistosament, com amistosa havia estat la seva relació de parella sense fills. Va ser llavors quan va decidir trencar amb la seva vida a Girona i marxar a un poble on no conegués ningú. La Gisela va romandre-hi. La seva feina de periodista l'obligava a restar a la ciutat. Ja li estava bé. En realitat, ell tenia ganes de marxar. Girona és com un poble gran i l'hauria retrobada a cada moment. I no tan sols la Gise-

la: els familiars, els amics... Sense obligacions filials, s'havien abocat tots dos a una intensa vida social. La Gisela era una locutora coneguda de televisió i s'havia especialitzat, a més, en afers europeus, per la qual cosa la cridaven a participar en diversos programes d'àmbit nacional. En Marc era un músic amb una sòlida formació clàssica que, a desgrat de les misèries de la professió, havia aconseguit un cert nivell econòmic gràcies sobretot als encàrrecs per a sèries televisives i cinema.

No li calia seguir vivint a Girona. La decisió d'anar al Pirineu va ser casual. Va recordar que, anys enrere, un dia de viatge a Andorra amb la Gisela, van parar a Organyà. Li va cridar l'atenció el fet de ser en un poble on s'havia documentat el text més antic escrit originalment en català. Mentre visitava el monument en homenatge a les *Homilies*, va compondre mentalment unes notes. Una cançó per ser interpretada amb acordió diatònic. Curiosament, aquesta composició va crear un vincle amb un poble on més tard va decidir instal·lar-se. Es podria dir que gairebé per casualitat, si és que existeix la casualitat. Prop de la Seu i d'Andorra, sense

compromisos socials, resultava perfecte per inventar-se una nova etapa.

En Marc va llogar un xalet una mica apartat del nucli antic. Va traslladar-hi el seu piano, la part més important de la seva biblioteca i la col·lecció musical. A començaments del 2015 ja s'hi havia instal·lat del tot. Des del finestral del seu estudi, podia veure el pas del Segre d'un cantó i el massís de Santa Fe, de l'altre. Però el que més li agradava era la possibilitat de fer caminades diferents de les que havia fet fins aleshores. Passejar pels boscos a la recerca de sons. Badar a la vora del Segre, feliç de guanyar la vall després del congost de Trespunts, recopilant fresses diverses, com deia ell, per a les seves melodies... I anar a la neu per gaudir-la des de Tuixent fins a Sant Joan de l'Erm, des de la visió portentosa del pic de Comapedrosa fins a la del Casamanya, al cor d'Andorra... Una nova geografia per a una nova etapa. Esperava de tot això una nova música. L'èxit de la darrera sèrie li havia proporcionat els *royalties* suficients per alliberar temps i intentar compondre el que sempre havia somniat: una simfonia. Una simfonia que s'imaginava amb notes de pedra tos-

ca, de ferro forjat, de fusta de roure. Sí, se la imaginava amb olor de bosc que s'il·lumina, amb una font que es desborda quan l'aigua surt per fi dels rius interns de la terra...

Es podria dir que l'experiència havia estat profitosa. S'havia retrobat amb ell mateix en aquell exercici de distància amb el seu món de comoditat, amb tot el que coneixia. Ara tot era nou, des de l'accent occidental de la parla de la gent fins al color de les pedres de les cases i les olors dels carrers. Aviat va adoptar com a pròpia una expressió col·loquial d'aquelles contradites que li semblava molt simpàtica per la seva ironia: *No m'atabalos*.

Sempre havia estat un gran afeccionat a l'esquí. Des de petit, havia après aquest esport amb els pares a les estacions de Vallter, la Vall de Núria i La Molina. De manera que viure a Organyà li permetia fer esquíades fora dels caps de setmana i en hores solitàries, sense gairebé ningú. Esquiar no era per a ell una anècdota turística, ni tan sols un esport. Era, més aviat, un mitjà de comunicació amb la muntanya. Tan sols la natura, nevada, i ell. *Aquesta meravellosa fred que m'inspira*, pensava.

Un dia va anar a esquiar a Andorra, a Vallnord. Es trobava al pic del Cubil. Des del cim, va dirigir els esquís muntanya avall cap al sector Setúria per una neu gairebé sense trepitjar. Hi va experimentar una il·luminació. El blanc de la neu amb la velocitat en forma de vent al rostre li va provocar una sensació d'eufòria, com un *allegro molto vivace*. El seu cos s'adaptava a la muntanya com un *adagio*. Semblava que pogués sentir la seva edat, les seves inquietuds. Mentre davallava, repetia en la ment els noms de Salòria i Setúria, antics, perfectes per incorporar-se a la simfonia que s'havia proposat compondre. A la vora de la llar, aquella mateixa nit d'hivern va llegir la fascinació de Jacint Verdaguer per aquell indret. Després de descriure la vista del Pirineu des de Salòria, el poeta destacava en les seves notes d'excursions i viatges la bellesa de Setúria: *No he vist en los Pirineus una vall més bonica de nom i de fet que la per mi encantada i inoblidable vall de Setúria.*

No va ser fàcil adaptar-se a viure sol, sense la Gisela. Feia molts anys que estaven junts. Eren del mateix cor de Girona i es coneixien des de petits. Havien tingut molt bons mo-

ments, però s'havien distanciat en la mesura que no van tenir nens i es van dedicar de ple a les seves respectives professions. Mai no va quedar clar si les feines els impedièn trobar el moment adequat per ser pares o el fet de no ser-ho els impellia a un lliurament absolut a les seves feines. Lentament, el sexe va anar desapareixent entre ells fins que, un dia, en Marc va descobrir que la causa no era el cansament de les tasques professionals. La Gisela mantenia una altra relació amb un conegut empresari de la ciutat. Ho sabia tothom, menys ell. De manera que marxar de Girona li va semblar una conseqüència lògica de la situació creada. No passava res. En Marc ja feia temps que havia tingut relacions esporàdiques amb altres dones. El seu matrimoni era una mena d'embarcació amb diversos tripulants a cada moment. No servia de gaire, doncs, dir que li havia reservat, malgrat tot, el seu cor. El que era intel·ligent era entendre que, a poc a poc, s'havien distanciat i que només la inèrcia i la comoditat els havien mantingut junts.

La veritat és que havia estat a punt de deixar la Gisela uns pocs anys abans. Llavors es va ena-

morar d'una dona extremament sensible. Es deia Eva i era soprano. Era més jove que ell i no tenia compromisos amorosos. La situació semblava propícia per viure un canvi de parella. El mateix dia que havien convingut que trencaria amb la Gisela, va rebre un missatge de l'Eva al mòbil en què li demanava que ho aturés tot. Li confessava que, en realitat, estava enamorada d'un jove director d'orquestra estranger amb qui havien compartit concert una nit del darrer estiu en un festival de l'Empordà. Malgrat que l'apreciava, no s'imaginava el futur amb ell. En Marc no va saber què dir i es va sentir ridícul. La possibilitat d'un nou amor s'havia escolat com l'aigua a les mans. Tot havia estat un miratge. El seu va ser un amor acadèmic, de mestre-alumna. L'Eva havia gaudit durant la seva relació de la revelació de secrets i matisos de la creació i la interpretació musicals. I en Marc s'havia sentit feliç amb una deixeblla tan avantatjada.

Quan la Gisela es va armar de valor per posar fi al seu matrimoni, o al que en quedava, en Marc ja estava i se sentia sol. De vegades, creia que l'absència de passió d'aquella etapa de la

seva vida era la causa que se sentís un bon músic per ofici, però pobre des del punt de vista de la creativitat artística. La decisió d'anar al Pirineu representava el repte de trobar nous camins d'expressió. La relació amb la natura va simbolitzar un guariment per a les seves ferides. S'obrien, però, nous reptes i interrogants: com calia encarar, si es presentava, novament l'amor? Ara, en aquella etapa de maduresa, tornaria a tenir una nova oportunitat per estimar? Realment desitjava establir en el futur immediat un vincle estable de parella? Més ràpidament del que s'imaginava, anava trobant les notes de la seva simfonia. Però el que no s'esperava és que ella li proporcionés la clau per trobar la frase musical que li faltava per completar-la.

Va venir quan començava la tardor. I no l'esperava.